

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/1051

Sayı : B.13.SGB.0-12.00-00/610- 2529
Konu : Yazılı Soru Önergesi

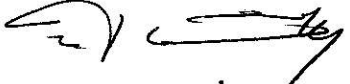
28 Aralık 2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10/12/2007 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-2130 sayılı yazınız.

Mersin Milletvekili Mehmet ŞANDIR'a ait 7/1051 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK : 1 yazı

**MERSİN MİLLETVEKİLİ MEHMET ŞANDIR'IN 7/1051 ESAS NO'LU YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 2. maddesinde; Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanların bu kanuna göre sigortalı sayılacağı,

6. maddesinde; çalıştırılanların işe alınmalarıyla kendiliğinden sigortalı olacağı,

79'uncu maddesinin yedinci bendinde; fiilen veya işyeri kayıtlarından tespit edilecek her türlü bilgiden ya da kamu kuruluşları tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalıştığı tespit edilen sigortalılara ait olup, bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgelerin Kurumca re'sen düzenleneceği ve muhteviyatı sigorta primlerinin Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edileceği,

Aynı maddenin 10'uncu bendin de ise; yönetmelikle tespit edilen belgeleri işveren tarafından verilmeyen veya çalıştıkları Kurumca tespit edilemeyen sigortalıların, çalıştıklarını hizmetlerinin geçtiği yılın sonundan başlayarak 5 yıl içerisinde mahkemeye başvurarak alacakları ilam ile ispatlayabilmeleri durumunda, bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamı ile prim ödeme gün sayılarının nazara alınacağı,

Hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Diğer taraftan ; Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 23. maddesinde;

Yasal verilme süresi geçirildikten sonra Kuruma verilen Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin Kurumca gerekli görülen hallerde muhteviyatının fiilen veya işyeri kayıtlarından tespit edilecek her türlü bilgi ya da kamu kuruluşları tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgi ile doğrulanması kaydıyla işleme konulacağı, her zaman düzenlenebilir nitelikte kayıt tutmakla yükümlü olan veya diğer kanunlar uyarınca defter tutmakla yükümlü olmayan işveren veya aracılar tarafından yasal süresi geçtikten sonra verilen aylık prim ve hizmet belgelerinin işleme konulmayacağı hükmüne yer verilmiştir.

Bu bağlamda sözkonusu hususlar; 16-318 ek sayılı genelgenin IV. Maddesinin 5. fıkrasının (a) bendinde; işveren / aracı veya sigortalıyı devir alanlar (diğer kanunlar gereğince defter tutmak zorunda iseler) tarafından yasal süresinden sonra verilen aylık prim ve hizmet belgelerinin cari yıla ait olması, sigortalı işe giriş bildirgesinin yasal süresi içinde verilmesi kaydıyla kayıt tetkikine (müfettiş incelemesine) başvurulmadan; işyeri bildirgesinin yasal süresi içinde verilmiş olmasına karşılık işe giriş bildirgesinin yasal süre dışında verilmiş olması durumunda kayıt tetkikine başvurularak sonucuna göre işlem yapılması,

Aylık prim ve hizmet belgesinin cari yıl öncesine ait olması halinde ise; işyeri bildirelerinin ve işe giriş bildirelerinin yasal süresi içinde verilmiş olması durumunda kayıt tetkikine başvurmadan ; işyeri bildirgesi veya işe giriş bildirgesinden herhangi birinin yasal süresi dışında verilmiş olması halinde ise kayıt tetkikine başvurularak sonucuna göre işlem yapılması gerektiği şeklinde düzenlenmiş bulunmaktadır.

Yukarıda özetlenen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere geriye yönelik sigortasız çalıştırılan kişilerin bu çalışmalarının Kurumca veya mahkeme kararı ile tespit edilmesi halinde tespit edilen bu süreler dikkate alınarak işlem yapılmakta olup, halihazırda tespit veya mahkeme kararı olmaksızın geriye yönelik olarak sigortasız geçen sürelerin sigortalı sayılması Kanunen mümkün bulunmamaktadır.

"Sosyal güvenliğin amacı; insanların fizyolojik, mesleki veya sosyo-ekonomik riskler sonucu kısmen ya da tamamen çalışmaz duruma düşmesi, gelir kaybına uğraması veya muhtaç duruma düşmesi halinde, asgari bir hayat sürmeleri için gerekli olan geliri sağlamaktır.

Ülkemizde Anayasa hükmü gereğince herkes sosyal güvenlik hakkına sahip olup, bu görev Sosyal Güvenlik Kurumunca yerine getirilmektedir.

506 sayılı Kanuna tabi sigortalıların, er olarak silah altında veya yedek subay okulunda ya da yurt dışında geçen çalışmaları ile grev ve lokavt dışındaki sürelerin borçlandırılmasına imkan veren bir yasa yürürlükte bulunmadığı gibi, emeklilik için gerekli olan hizmet sürelerinin prim karşılığının peşin olarak ödenmesi de mümkün bulunmamaktadır.

Öte yandan, Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulu'nun 2001 ve 2002 yıllarında alınan kararlar ile işverenlerin prim borçlarının yıllık %3 tecil faizi alınarak 18 ay eşit taksitle ödemeleri uygun görülmüştür.

Diğer taraftan 06/08/2003 tarihinde yürürlüğe giren 4958 sayılı Kanunun Geçici 1. maddesinin (K) fıkrası uyarınca; işverenlerin 30/06/2003 tarihi itibarıyla tahakkuk etmiş sigorta primi, idari para cezası, sosyal yardım zammı ve işsizlik sigortası prim borçları ile bunlara bağlı gecikme zammı ve faiz borçlarının Maliye Bakanlığı tarafından tepeşit edilen ve Kurumumuzca da uygulanmak durumunda olan gecikme zammı uygulanmasından vazgeçilerek yeniden yapılandırılan borçların ödeme süresi içinde her ay için bir önceki aya ait Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak Türk Lirası cinsinden iskontolu ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin aylık ortalama faizi (DİBS) bileşik bazda uygulanarak Kurumca yeniden yapılandırılması (taksitler halinde ödenmesi) imkanı sağlanmıştır.

Birikmiş prim borçlarının bu şekilde yapılandırılması sayesinde, işverenlerin borçlarını çok daha düşük faiz ile uzun sürede ödeme imkanı getirilmiştir.

06/07/2004 tarihli 25514 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5198 sayılı Kanunun 9'uncu maddesiyle değişik 78'inci maddesinin birinci fıkrası 01/07/2004 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere değiştirilmiş olup, bu değişiklikle daha önce 4447 sayılı Kanun ile yürürlüğe konulan ve Kurumumuzca alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabında esas tutulan günlük kazancın alt sınır tespitinde bir önceki yılın TÜFE ve gayrisafi yurtiçi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızına bağlı olarak belirlenmekte iken;

Yapılan bu değişiklik ile, Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı 4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesine göre 16 yaşından büyükler için belirlenen günlük asgari ücrete endekslenmiş ve böylece sigorta primine esas kazanç tutarı TEFE ve gayrisafi yurtiçi hasıla sabit fiyatlarla gelişme hızına bağlı olarak belirlenmesi yüksetilmesi gerekmekte iken, bu kıstaslara göre herhangi bir artış yapılmadığı gibi, sigorta prime esas kazanç alt sınır ile asgari ücret eşitlenerek (asgari ücret sigorta primine esas asgari kazançtan daha da düşük olduğundan indirilerek) işverenlere kolaylık sağlanmıştır.

Ayrıca, 04/03/2006 tarihinde yürürlüğe giren 5458 sayılı 'Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının YenidenYapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'' ile anılan Kanunun 1 maddesinde sayılan borçların bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde Kuruma yazılı başvurmak şartıyla TEFE/TÜFE oranlarına bağlı olarak yeniden yapılandırılmış ve işverenlere sigorta primlerinin ödenmesinde yine önemli bir kolaylık daha sağlanmıştır.

Sosyal güvenlik hizmetlerinin devamlılığı, gelirlerin giderleri karşılamasına ve aktüeryal dengenin sağlanmasına bağlı bulunmaktadır. Bu itibarla, hali hazırda hayatının muhtelif dönemlerinde kayıt dışı çalışanların çeşitli nedenlerle ödeyemediği prim borçlarının, geriye dönük olarak hesaplanarak birikmiş, ancak emekli olmaya yetmeyen primleri ile birleştirilmesi yönünde bir çalışma bulunmamaktadır.

